

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hermanni Conringii De Pace Civili Inter Imperii Ordines
Religione Dissidentes Perpetuo Conservanda Libri Duo**

Conring, Hermann

Francofurti ; Lipsiae ; Wittebergae, 1680

Ad Rationem III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9585

ad messem, & in tempore messis dicam messoribus; colligite primum zizania, & alligate ea in fasciculos ad comburendum, triticum autem congregate in horreum meum. Expectemus omnes tempus messis novissimæ. Gaudeamus & exultemus: quoniam merces nostra copiosa erit in cœlis.

RESPONSIO AD RATIONEM

III.

Pacem ejusmodi non esse causam perditionis animarum.

Hæresin esse causam perditionis animarum, verum est: si Hæresis itaque robur & stabilimentum suum omne haberet à pace, verum quoque esset, quod causa ejus perditionis sit pax. Quodenim causa est causæ, illud etiam causa est causati. At verò Hæresis sublata pace magis solito sævit, & innumeris malis corpora & animas Catholicorum affligit; ut supra est demonstratum. Itaque pax potius servat quod superest Fidei Catholicæ. Quæ autem mala ab Hæresi proveniunt, non vi pacis proveniunt, sed provenirent æque sine pace, imo magis provenirent & copiosius.

Elucet hinc *πρωτον* *ψευδῶς* eorum quæ hic afferuntur. Omnia scilicet mala quæ ab Hæreticis proveniunt paci imputantur; quum tamen constet, jam ante pacis Religionis tempora, omnia illa, imo postea
 præter

præter pacis leges, gravissima quæque, hæctenus passos esse Catholicos. Num à pace Augustana fuit occupatio tot Episcopatum & monasteriorum post transactionem Passaviensem? Num illi adscribi debet isthæc in tam multis locis posthac facta religionis commutatio. Hæc contra pacis leges acta esse, omnes conquerimur, & tamen facta esse certum est.

Itaq; negamus vere à Pace futura esse, I Potestatē qua utuntur Protestantium Principes hæresin in suis ditionibus stabiliendi: II Potestatem quam nonnulli novi apostatæ fortassis exercebunt erga suos: III Necessitatē quæ subditis est imposta aut hæresis amplectendæ aut injustæ emigrationis: IV Permissionem apostatandi. Hæc omnia jam ante pacem fuerunt per omnem Germaniam in usu: per futuram pacem hisce, omnibus tantum modus aliquis datus & certus limes positus est; impunitate tanquam bono aliquo, revera in speciem, concessa, utpote quum etiam citra pacem omnia hæc impune potuerint Hæretici facere: ceu docent illa quæ contra pacis Augustanæ leges usque ad hoc bellum gesta sunt.

Quæ quinto loco recitantur de cooperatione directa, eadem sunt cum iis quæ in Ratione prima & ex parte in secunda habentur, ac proinde jam sunt confutata. Tantum nunc addimus: omnia illa de quibus ibi Auctor conqueritur, revera obtinuisse
jam

jam ante pacem, ideoque immerito paci Augustanae tribui. Perperam vero adducitur illud: *Hæc simplicioribus non immerito ingenerant opinionem, utramque religionem esse veram & approbatam.* Nego enim primo hanc susceptionem *non immerito generari*, illis positis: neq; enim hoc sequitur ex prioribus ullo modo per bonum syllogismum. Nego secundo, si simpliciorum aliquibus hæc opinio nascatur, propterea pacem esse accusandam. Si sane omne illud est accusandum & rejiciendum, quod homini inepto potest dare errandi occasionem, nihil non fuerit rejiciendum.

Specialis ratio, quæ *ultimo* subnectitur, ponit pro fundamento, quod bona quæ recuperarunt Catholici sint iterum per leges Pacis eripienda. At verò illa jam tum magnam partem sunt vicissim erepta; si quæ supersunt in nostris manibus, illorum loco perquam multa Hæretici hodie occupant, & videntur longe plura occupaturi. Quod ne fiat, neve plane pereamus, satius est animo pacifico dare quod jam amisimus. Bonorum vero illa traditione nullum per se quidem creatur periculum animarum, ut jam supra est dictum. Dicendum scilicet est cum S. Augustino lib. I. de Civitate Dei: *Catholici amiserunt omnia quæ habebant. Sed numquid fidem? numquid pietatem? numquid interioris hominis Bona, qui est apud Deum dives? Hæ sunt o-*
G
pes

pes Christianorum. Quibus opulentus dicebat Apostolus: est quasius magnus pietas cum sufficientia. Sed multi, inquit, Christiani etiam captivi ducti sunt (Catholici in exilium pulsi sunt.) Hoc sane miserimum est, si aliquò duci vel pelli potuerunt, ubi DEUM suum non invenerunt.

RESPONSIO AD RATIONEM

IV.

Pacem ejusmodi non esse usurpationem potestatis non competentis.

EXtra controversiam est collocandum, penes Cæsarem & Imperii Status esse potestatem constituendi omnia sine quibus civilis societas nequit consistere: eamque ipsis competere à Deo. Hujus limites neque necessum est ut excedant, neque exceßerunt hactenus in Pace constituenda. Respondentes ergo ad probationes Assumptionis, dicimus.

Ad I. De fide Catholica, aut opposita illi hæresi discernere, quid nempe vel Catholicum sit vel Hæreticum: jus item vel pascendi oves verbo Dei & cibo spirituali, vel abigendi lupos spiritualibus & ecclesiasticis remediis, deque his judicium; non competit Principi politico, fatemur. At vero inquantum vel Hæresis vel Fides Catholica debeat ab injuria temporalis defendi, cum sit temporalis cura,
&